

Dominica prima Adventus

operit charitas. Propter x. unde ad mortem eternam non deuenient. quia qui vivit et credit in me non morietur in eternum. Job. vi. Nec ad gloriam idem nisi purgati. quia nihil immundum ad illam perveniet. ut patet Apoc. xxii. vbi dicit. Non intrabit in ea aliquid coquinatum. Ergo aliqua purgatio restat post hanc vitam. et sic est ponendum purgatorium. Idee ponit sanctus Tho. iii. contra gentiles. c. xcij. Itē idem est ignis inferni et purgatorij. ut dicit sanctus Tho. vbi supra. scz. iij. scpt. di. ii. q. i. arti. i. q. ii. Et ignis purgatorij est nusquam substantia. sed temporalis est effectum purgationis. Dicit enim beatus Gregorius. quod sicut sub eodem igne aurum rutilat et palea fumatur. Ita sub eodem igne peccator cremat et electus purgatur. quod idem est ignis inferni et purgatorij. Stultus tamen est differre satisfactionem vestram post mortem. quis possit in purgatorio fieri. et sit pene solutio. Quia ut dicit sanctus Thomas vbi supra questiuncula. iij. Pena purgatorij minima excedit maximam penam habentis vite. Est enim in purgatorio duplex pena. una dā in contemptu scz retardantia a divina visione. Alia est sensus est quod ab igne corporali punientur. Et quantum ad vestrum est pena purgatorij minima (ut dicit sanctus Tho. vbi supra) excedit maximam penam presentis vite. Quo enim aliquid magis desideratur tanto enim absentia est molestior. et quia affectus quod desiderat sumnum bonum post hanc vitam est intessimum quia non retardat affectus mole corporis. Et etiam quia terminus fructus summo bono iam aduenisset nisi aliquid impediret. Ideo de tardatione maxime dolent. Et ista pena est maxima pena. Similiter etiam cum dolor non sit lesio vel lesionis sensus. tanto aliquis magis dolet de aliquo le suorum quanto magis est sensitivus. non lesiones quod sunt in locis maxime sensibiliibus sunt maximum dolor causantes. Et quia totus sensus corporis est ab anima. Ideo si in ipsam animam aliquod lesionum agat de necessitate oportet quod maxime affligatur. quod autem anima ab igne corporali patitur ad presens supponitur. hoc enim dicit sanctus Tho. iii. di. xliij. in fine distinctionis pulchre probat. Et hoc patet ex sententia domini Matth. xxv. Ita maledicti in igne eternum quod paratur est diabolo et angelis eius. Et ideo oportet quod pena purgatorij quantum ad penam danni et sensus excedit oem penaz istius vite. Quidam autem assignant rationem ex hoc quod aia tota punitur. non autem corpus. Sed hoc nihil est. quia sic pena damnatorum esset minor post resurrectionem quam ante quod est falsum. hec scimus Thomas vbi supra. Stultus igitur est vestrum ad purgatorium differre penitentiam et satisfactionem. Purgans autem in purgatorio. ut dicit scimus Tho. vbi supra. q. i. art. i. q. v. electi sola divina iusticia. non ministerio demonum quorum victores extiterunt. Nec ministerio angelorum qui ciues suos non tam vehementer affligent. Sed tamen possibile est quod eas ad loca pena-

rum deducant. et etiam ipsi demones. qui de penis hominum letantur eas concomitant et assistunt purgandis. tum ut eorum penis satientur. tum ut in eorum exitu a corpe suum aliquid ibi repiant. hec sanctus Tho. vbi supra. De istis etiam dicit christus angelis. Vicit filie syon. et ceterum per earum solitatem te. Deo gratias.

Sermo quartus.

Te in castellum

quod contra vos est. Matth. xxij. Sermo noster est quo oportet nos parare in hac vita ut vadamus ad gloriam eternam finaliter. materia erit utilis et proficua. sed ut sit deo acceptabilis et gratiosa. Salutem virgo Maria gloriosa. Ite in castellum quod tecum. Hoc vobis ad terram dicit christus duobus discipulis suis quos mittebat in hierusalem dicens. Ite in castellum tecum. Christus civitatem hierusalem vocabat castrum. quia habebat conditiones castrorum ad terram quantum ad situm et quantum ad fortitudinem magnam quam habebat in muris. turribus. fortalitiis. et hominibus. et erat in alto positum ad instar castrorum fortissimi et quasi inexpugnabile. Ideo dicit. Ite in castellum quod contra. id est vos est. sed spiritualiter maxime anagoice ab anima quod est sursum et goge ductio quasi sursum ductio. Celestis gloria dicit castrum siue civitas propter tres proprias conditiones castrorum.

Prima quia castrum est situm in loco alto et eminenti. non nihil creatum est altius celo empireo.

Secunda quia castrum est in expugnabile.

Tertia quod est plusum de omnibus necessariis. Primo est in alto positum. David ps. ix. altissimus posuit refugium tuum. Nota altissimum. Altii sunt montes et elementa. sed altiores sunt celi lunae mercurii et ceteri. Sed super omnes altissimum est celum empireum instantum quod physici non potuerunt ad eum cognitionem quia non potuerunt tantum ascendere. Dicit sanctus Tho. ii. scpt. dist. ii. q. ii. articulo i. vbi querit. Utrum celum empireum sit corpus quod celum est emperium ratione inuestigari non potest. Quia quod est de celo cognoscimus hoc est. aut per visum aut per motum. Celum autem empireum nec visui subiaceat nec motui. ut habeat in terra sed in sententiis. dist. ii. Sed per autoritatem est habitum. Et est corpus illud quod principaliiter ordinatum est ut sit habitatio beatorum. Et hoc magis propter homines quorum corpora glorificabuntur quibus locis debet esse propter angelos qui loco non indigent. Et quod illa gloria excedit inuestigationem humana. Ideo etiam emperium. Et est celum empireum corpus. sed dicit secundo sententiis dist. ii. intellectuale et intelligibile et non visibile. quia non subiaceat nostro visui. sed intellectu tamen capit. Et est imobile. Et ideo prius ipsum non cognoverunt ut dicit sanctus Tho. vbi supra in solutio ad quartum. nec aliquam de eo mentionem

Bermon

III

nem fecerūt. Quia nec motu nec visu subiaceat. Item celū empireū ut dicit sanctus Tho. vbi supra arti. iij. est icorruptibile imboile et lucidum. Quia cum omis res determineat a fine. oportet conditiones celi empirei accipe hinc quod conuenit statui beatorū. ppter quos factū est. Et quia illi sunt in plena participatione eterne lucis quietis et eternitatis. Ideo decet empireū celum lucidū. immobile. et incorruptibile esse. Unde scđo sententiaruz dist. iij. in lī. a dicit. Quidempireū nō ab ardore. sed a splendore. Dicit etiaz quod a volubilitate mundi secretū est. Et dicit etiā quod nō habet ardem. Nō autē dicit lucidū hoc modo. quod radios suos emittat nostro sensui visibiles. sed quia in natura sua lucē habet eo quod est maxime formale. Hec sanctus Tho. vbi supra Idē pma pte. q. lxvij arti. iij. Secūdo est inexpugnabile. Haud. Nō accedet ad te malū. s. culpe. et flagellū nō appropinquabit tabernaculo tuo. Ps. ix. Tertio est ibi omnū bonorū pūsilio. Unū Boeti. iij. de cōsola. p̄bie dicit quod beatitudo est star omnū bonorū aggregatione pfectū et. Dicit etiā gloria ciuitatis signata p̄ ciuitatem hierusalem eo quod habebat multas libertates. et caput et mater aliarum erat ciuitatum. ita etiā gloria celestis. Autoritas. Illa que sursum ē hierusalē libera ē que ē mater nr̄a. ad Gal. iij. Pater ergo rō quod gloria celestis dicit ciuitas vel castellū. de qua anagoge dicit christus in themate omib⁹ nobis. Ite in castellum quasi dicat. in hoc mūdo nō potestis diu stare. immo oportet nos habitationē mutare. quia nō habemus hicmanentē ciuitatē. sed futurā in quirimus. ut dicit apls ad Heb. xiiij. Ideo dicit. ite sc̄z per bona opa p̄ passus virtutū in castellū sc̄z glorie celestis quod contra vos est. Sed quod dicit quod cōtra vos est. Nunquid gloria celestis est inimica nr̄a. Nō odo iuxta hoc inuenio in sacra scriptura quod gloria celestis est p̄ aliquib⁹ et est cōtra aliquos. Primo gloria celestis est p̄ innocentibus in baptismo purificati. Secūdo gloria celestis est cōtra delinquētes criminaliter alienatos. Dico primo et. quod ipsi nunq; peccaverunt nec corde male cogitando. nec ore male loquendo. nec ope cōtra deum nec cōtra proximū. Ideo celestis gloria est p̄ istis. Ratio patet p̄ regulam p̄bie. iij. phisicorū. quia locus et locatuz debent pportionari. Vel quilibet locus competit locabili sibi nō cōtrario sed pportionato. vbi gratia. mare siue aqua maris competit piscibus. quia ille locus ē eis naturalis iuxta eorū p̄ prietates et cōditiones. Ver autē est pro aib⁹. terra vero p̄ animalibus. quod habent cōditiones et proprietates siles loco. Nō odo videam si pueri nouiter baptisati habent qualitates et cōditiones et p̄prietates siles celo empireo. et appetit quod sic. Quia celum est loc⁹ habitatio seu dom⁹ dei pro pte. Licet enim deus sit in qm̄ loco. tñ in celo ma-

xime manifestat gloriā suā sanctis. Ideo daniel. Ad te leuaui oculos meos. sc̄z in oratione. quod habitas in celis. Ps. cxvij. Cū isto loco dictipueri habet cōuenientiā. quod p̄ sc̄m baptismū facti sunt filii dei et sancte matris ecclie. cuz an baptismū essent solum filii ade. Dicit enim būs Aug. in lib. de baptismo puulorū. et habet de pte. dis. iij. ad hoc valet baptism⁹ ut baptisati xp̄o incorporentur ut mēbra capitū. Belb dicit sc̄s Tho. iij. pte. q. lxix. arti. v. quod incorporatio ē effectus baptisimi. quia p̄ baptismū aliquis regenerat in spūa/ lem vitā que est p̄ pria fidelium xp̄i. Utta autē non est nisi mēbrorū capitū vñitorū a quo motum et sensum suscipiūt. Idē dicit sc̄s Tho. iij. di. iij. q. iij. arti. iij. q. v. Et in signū quod sunt filii dei dant eis p̄ baptismū patrine et patrini. Quia sic a parentibus carnalib⁹ recipiūt esse carnale. ita a parentib⁹ spūalibus recipiūt ē spūale. Hereditas autē patris que ē celū optime cōpetit filius et est p̄ filius. Quis quod p̄ haberet filius ne ingredereñt dominum patris eorū. Ista rōne dictis pueris locus paradisi puenit. Ido apls dicit. Et p̄ spūs testimoniū reddit spiritu in rō quod sum filius dei. Si autem filii et heredes. heredes quodē dei. coheredes autē xp̄i. Ad R̄oma. viij. H̄cda cōditio celicē quia ibi est plena sanctitas. nō ē ibi aliquod p̄ctū. nec actuale mortale seu veniale nec originale. Omnes sunt ibi sancti. Autoritas. Omnis qui relictus fuerit in syon residu in hierlm. sc̄s vocabis omnis qui script⁹ ē in vita in hierlm. Isa. iij. Nota omnis qui relict⁹ fuerit. Et dicit ppter p̄ctū inde expulsi sunt. et omnes angeli qui ibi remāserūt sciunt. Ido dicit. Qui relict⁹ fuerit in syon. i. gloria in qua deus templū sanct⁹ vocabif. Hāc cōditionē habet pueri nouiter baptisati quod oēs sancti sunt p̄tute baptisimi quod no solū dictos pueros sanctificat. sed etiā adultos infideles nisi facte accedent ad eū. Ido dicit apls talib⁹. Templū dei sanctū ē quod estis vos. s. ad Corinth. vij. Tertia cōditio celi empirei ē pulchritudo corporalis quod tanta est. quod si a nobis mō posset videri nollemus comedere nec bibere et. Ido daniel. Quā dilecta tabernacula tua dñe virtutū. cōcupiscit et defecit anima mea in atria dñi. Ps. lxxij. Ita etiam anime dictiorū puerorū tantā habet pulchritudinē quod si nos possem̄ eas videre essem̄ extra nos ipsos p̄ admiratiōe. et in signū huius pulchritudinis ponit eis cappa alba in baptismo varia ta picturis et ornata. Idē dicit sc̄s Tho. iij. pte. q. lxvij. arti. x. ad. iij. quod baptisatis tradit̄ cōdida vestis in signū gloriose resurrectiōis. ad quā homines p̄ baptismū regenerantur. et ad significādū puritatē vite quā debet post baptismū obſuare sicut illud ad R̄mo. vij. in nouitate vite ambulem̄. Quarta cōditio celi ē. quod ibi ē p̄tinua claritas. et corp⁹ lucidū et incorruptibile licet nō emitat

Dominica prima Aduentus

radios visibiles fm. s. Tho. iij. pte. q. lxvij. 7. ii.
sc̄p. di. ii. **H**ec in h̄ mūdo in q̄ dividit in diē clā
ram et noctē obscurā. Sed in celo semp̄ lucet ibi
sol. nō iste sol naturalis. Quia ciuitas illa nō eḡt
sole neq; luna ut luceant in ea Apoc. xxij. **S**z illu
mina f̄ a sole iusticie xp̄o. **D**e quo d̄r̄ virginis ma
rie. **E**xte ort̄ est sol iusticie xp̄s deus nr̄. **H**anc
aditionem etiā habet dicti pueri. **D**icit ph̄bus
tertio de anima. q̄ aīa in sua p̄ma creatiōe ē rāq;
tabula rasa in qua nihil est depictū. **S**z in baptis
mo recipit claritatē et habitantia oīm virtutuz
habitualiter. **D**e hoc sc̄us Tho. iij. pte. q. lxxix
arti. v. vbi dicit quorūdā reprobās opinionē fal
sam. q̄ necesse ē q̄ pueri in baptismō recipiat in
fluxum gr̄e et virtutis. **E**t hoc pbat duplicit. q̄a
puer i sicut et adulti in baptismō efficiunt mēbra
xp̄i. vñ nc̄ce est q̄ a capite recipient influxū gra
tie et virtutis. **D**icūt et demon phibebat virtu
te diuina ab investigatione virginitatis Marie.
nec nouerat diuinitatē christi. s̄ cōsitebat suspi
cando. vt dicit sc̄us Tho. iij. sc̄p. dist. xxx. q. ii.
arti. f. 7. iii. pte. q. xxix. 7. xlj. 7. xluij. 7. xlviij.

Sc̄o q̄ nisi pueri in baptismō recipient gr̄as
et virtutes. pueri decadentes post baptismū non
puenirent ad vitam eternā. quia vt dicit ad Ro
ma. vij. **G**ratia dei evita eterna. et ita nō pfuisset
eis ad salutē baptisatos fuisse. **I**dē tenet sanct^r
Tho. iij. sc̄p. di. iiij. q. ii. ar. ii. q̄sticula. s. **S**z im
pedit a corpe. q̄ nō pōt eas statī ostendere. **S**icut
nec tacea argētea multū lucida et clara sub clamī
de abscondita. nō pōt ostendere suā claritatē. s̄
ad solē posita. fulget int̄m q̄ mirū ē. ita q̄ obscu
rat v̄sum. **I**dē de aīa pueri sub clamide carnis
abscondita. **S**z a corpe separata statim h̄z tm̄ lu
men et claritatē sciētie plusq; habuerit aliq; vñ
q̄ in hoc mūdo. **E**t in signū hui^r claritatis quā
do pueri baptisant̄ accendit lumē. **S**ig q̄libz lo
cus naturaliter cōpetit locabili r̄c. **I**bo p̄nt di
cere. qui nō est aduersum nos. s. loc^r celestis ē p
nobis Marci. ix. **I**bo q̄n tales moriunt̄ in sta
tu innocētie baptismalis dicūt eis. **I**te i castellū
qd̄ p vob̄ est. **D**icā vob̄ vñā gr̄am historiā q̄ re
citāt̄ a trib^r euāgelistis. **M**att̄. xix. **M**ar. x. et
Luc. xviiij. **S**emel cū xp̄s p̄dicasset post fmōne
gentes ex deuotiōe portabat̄ filios suos ad chri
stum vt eis daret suā bñdictionē. et tot veniebat̄
ad eū. q̄ dicit textus q̄ discipuli increpabat̄ eos
et phibebat̄ ne xp̄o apropinquaret̄. **H**oc vidēs
xp̄s indigne tulit et dicit discipulis. **S**inīte par
uulos venire ad me. et nolite phibere eos taliuž
em ē regnū celorū. dīc Mar. **E**t amplexās eos
imponēs man^r suas sup illos bñdicebat̄. **N**ota
cū dīc. **S**inīte paruulos r̄c. vbi ponit tres clau
sulas fm̄ q̄ sunt tria magna impedimenta volen
tibus celum intrare. **P**rimū est in morte in q̄ ve
niunt̄ demones. solū vgo Mar. obtinuit per
gratiā ne veniret̄ in morte sua. vt pie creditur.

Et multi qui in morte credūt aseendere in celum
tunc capiunt̄ a demonib⁹ et descendit in infer
num ppter eorū mala et peccata. **S**ed dicti pue
ri nō timent̄ quia tūc xp̄s dicere pōt demonib⁹.
pditores sinīte paruulos venire ad me. **B**ema
gnis aut̄ pauci saluant̄. quia fere omnes sunt. aut
supbi. aut auari. vel luxuriosi. r̄c. **N**ota dictū
archidiaconi lugdunēb⁹. q̄ de. xxx. milib⁹ solum
q̄nq; fuerunt saluati. **I**deo gaudendū ēt̄ d̄ mor
te puerorū innocentū. **S**c̄m impedimentū
est post mortē in aere in media regione vbi ē ma
ior multitudo demonū. et multi qui forte euadūt
prīmū impedimentū capi possent in isto secūdo
fm̄ q̄ fuit reuelatū beato Anthōnio. **D**e dictis
pueris dicit xp̄s demonib⁹. Nolite phibē eos
Ntertū impedimentū est in porta celi in q̄ por
tarū stricte examināt. q̄ multe aie nō solū bone.
sed etiam male pmissione diuina possunt venire
vsc̄ ad portā. **A**utoritas. **C**ū intrauerit paterfa
milias sc̄z xp̄s in die ascēsiōis et clauerit hostiū
incipiens foris stare et pulsare ad ostiū. dicētes.
dñe dñe aperi nob̄. **E**t r̄ndens dicit vob̄. nescio
vos vnde sitis. **C**ū incipietis dicere. **M**andu
cauimus corā te et biblismus et in plateis nr̄is do
cuisti. **E**t dicit vobis. nescio vos vnde sitis. **D**i
scidete a me omnes operari iniquitatis. **L**uc.
xij. **N**ota cū dicit. Nescio vos. **A**t nunquid
scit omnia. **D**ico q̄ xp̄s scit omnia scientia simplici
intelligētie. sed nō scientia approbatiōis. **S**z de
dictis pueris dicit christus portarijs. dimittatis
ip̄os intrare. quia talū est regnū celorū. **E**rgo
ite in castellū quod p vobis est. **D**ico sc̄o q̄
gloria celestis est cōtra delinquentes r̄c. **R**ō fun
daf p regulā phie dīcti. **O**m̄is loc̄ ē cōtrarijs
locabili cōtrarias q̄litates habēti ad ip̄m. **V**er
bi gratia. aqua est aubus locus cōtrarij et ania
libus. terra v̄o piscibus ex p̄trarijs qualitatib⁹.
Modo videam si p̄tōres habēt cōtrarias q̄lit
ates et cōditioses contra locū celi. **N**ōma cō
ditio celi vt dīxi est loc̄. habitatio. et dom̄ dei. et
filiorū suorū. **S**ed peccatores nō sunt filii dei sed
inimici. licet hūt filii dei. **A**lia ratio isti r̄c. **Q**uia
fm̄ sc̄m Tho. sup Joh. xij. aliquis fit fili^r dei tri
pliciter fm̄ triplicē assimilationē hois ad deū. s.
p̄ gratiam. p̄ pfectiōne operū. et p̄ gloriā. et nihil
horū h̄ abent p̄tōres. ergo nō sunt filii. licet ali
quo modo possunt dici filii fm̄ similitudinē na
ture. vestigij et imaginis. nō tm̄ gratier glie. quia
fm̄ sc̄m Tho. iij. pte. q. xxxij. arti. iij. aliq; fm̄
istam quintuplicē similitudinē dicit filius dei. s̄
tm̄ pprie fm̄ illā triplicē assimilationē homis ad
deum inimicus dei est. quia sc̄m sc̄m Tho. sup
Esa. l. **H**ō p̄ p̄tōm vendit quatuor p̄ que incurrit
tur inimicitia dei. sc̄z animi virtutē. celestē here
ditatē. aie libertatē et diuini amoris honorez. tm̄
ex petis facti sunt etus inimici. q̄ q̄to augmen
tan̄ et crescunt in corpe vel sciētia. vel potentia.

vel officiis, rāto sunt peiores in cōscientia. Supbi. psumptuosī. nolentes obedire preceptis dei sunt inimici dei. Autoritas. Inimicos meos illos qui nolūt me regnare sup se. Luc. xix. verbum est xp̄i. Batet ergo q̄ habēt cōtrariā qualitatem. **S**cđa cōdītio celi est. quia ē loc⁹ sanctitatis ut dixi. sed peccatores sunt maculati. corrupti. et abominabiles facti. Esa. i. Cē genti peccatrici populo graui iniquitate semini nequā filijs sceleratis dereliquerūt dñm et blasphemauerūt sanctū israel alienati sunt retrosum. **N**otave genti peccatri ci q̄tū ad peccatū supbie. p̄lō graui iniquitate q̄tū ad auariciā. semini nequā. ppter luxuriam. filijs sceleratis q̄tū ad inuidiā. dereliquerūt deū ppter gulā. blasphemauerūt sanctū israel. ppter iram. alienati sunt retrosum. ppter accidīa. **T**ertia cōdītio celi ē pulchritudo. sed peccatores sunt immūdi et turpissimi int̄m q̄ q̄n aia peccatoris venit ad portā paradisi possunt agere sancti clamare ad infernum. ad infernu. de qua b̄iere. q̄. q̄ vilis facta es nimis iterās vias tuas sc̄z peccatorū. et ab egypto cōfunderis sicut confusa es ab assur dicit dñs. **Q**uarta cōdītio celi est. q̄ celum est clarū et pctores sunt tenebrosi. David. Nescierunt neq̄ intellexerūt in tenebris ambulant. Quia f̄m sc̄m Tho. sup Job. v. affectus peccati in mēte est quadruplex. s. infirmitas cecitas. instabilitas. et indeuotio. Et q̄tuor vulnera sunt causata in anima ex pctō. **A** de p̄mo. et cōsequēntē ex alijs peccatis. sc̄z infirmitas in irascibili. cōcupiscēta in cōcupiscibili. ignorantia siue cecitas in ratione. et malicia in voluntate. ad que sequunt̄ alia duo mala. s. dolor et error. p̄na sc̄de. q. lxxxv. ar. iij. Et etiā h̄in. s. Tho sup. p̄s. I malinō cognoscūt sua peccata triplici rōne. s. ceditatis. obliuionis. et adulacionis. Itē in celo est maxima pax et cōcordia. q̄cūd placet vni et alteri. Sed peccatores semp̄ sunt in guerra. v̄l cōtra primū. vel cōtra p̄rem. matrē. vxorem. filios fratres. t̄c. **N**ota hic f̄m sc̄m Tho. sup Esa. lxx. p̄ctm causat quadruplicē diuisionē. discorde a primo. cōtrarie affectionis a seipso. auerisonis a deo. et dissimilitudinis a sanctis. Idez dicit sc̄us Tho. sc̄da sc̄de. q. xxix. arti. ii. ad tertiu. q̄ pax vera est tm̄ in bonis et bonoz. apparet autem in malis. Itē ad quartū dicit q̄ pfecta pax ē tm̄ in beatis. sed imperfecta est in viatorib⁹. Ideo quislibet peccator p̄t dicere. Qui nō est mecum sc̄z p̄corditer p̄tra me est. Matth. xij. Licet ergo locus celi empiricō sit p̄ peccatoribus. imo sit cōtra eos. vt pbauī. nihilomin⁹ tm̄ ne desperent. diciteis xp̄us in themate. Itē in castellum q̄d cōtra vos ē. quasi dicat. Itē quēadmodū vadunt bellatores et gentes armorū ad capiendum castrū eis cōtrariū v̄i armorū. Ita etiā capi p̄t castrū celi. Hoc nō auderē dicere. nisi quia xp̄us dixit. A dieb⁹ ioh̄is baptiste v̄sc⁹ nunc regnū ce

lorum vim patiē. et violenti rapiunt illō. **M**att. xi. Dec violentia fit p̄ penitentiā quod innuitur ibi. A diebus ioh̄is baptiste. Quia ille qui p̄m̄ pdicauit q̄ regnū celorū p̄t haberi p̄ penitentiā am fuit ipse. Ideo cepit predicare et dicere. Penitentiā agite. appropinquat em̄ regnū celorum. **M**atth. iij. Ideo tanq̄ boni bellatores debem⁹ obsidere castrū celi et ipm̄ impugnare. **P**rimo cum bombardis quod fit p̄ lamentabile cōfessionem. Sicur in bombardā est foramen vbi ponit puluis. et magister mittit ferrū ignitū et puluis ī flāmā. et lapis sicmittit p̄tra castrū et capiſ. Isto modo in p̄fessione foramē vbi est puluis niger et fetid⁹ p̄ctōū est cor vel memoria vbi debet īgre gari peccata. Ferruz ignitū est cōpunctio seu cōtritio cordis que a mgro seu a sp̄sancto mittit. et inflāmāt cor. et tunc prohīc lapis magnu⁹ pecati mortalī. et p̄forat murus paradisi. ppter h̄ dicit Job. Cedet aīam meā vite mee dimittā ad uersum me eloquū meū loquar. sc̄z in p̄fessione. in amaritudine anime mee. Job. xiiij. **D**ecundo trabucando p̄ secretas miseratiōes. Trabucus etiā lapides mittit p̄tra castrū. sed nō cum clamore nec sonitu sīc bombardā s̄ secrete. Sic etiā est de elemosyna que secrete est fienda. Cōfessio debet fieri cū clamore et tumultu. gemituū et suspītorū. Sed elemosyna secrete mittēdo vīcīne. paupi. vidue. t̄c. panem vel vinū. v̄l vestē vel pecunias captiuiis. vel puellis dando dotem decē florenos vel duodecim. Sic diruit turris muri paradisi. **I**do xp̄s. cum facis elemosynam noli ante te canere. sicut hypocrite faciūt. Te aūcē faciēt elemosynā. nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. **M**atth. vi. **T**ertio balistando p̄ efficaces orationes. vnde os nostrum ad instar baliste est factum duorū lignorū. Arcus baliste est lingua. Sagitta vero oratio. Et lignū p̄ mediū arcus est rectitudo orationis. **I**do aūfa cogitando cum quo loqueris in orōne. quia cuī xp̄o dicendo. Pater noster. vel cū ygine Maria. dicendo. Ave maria. t̄c. Cogitādo q̄ vides xp̄m in cathedra sedem iratum contra te. Et sic mittitur sagitta deuote orationis et vulneratur xp̄s vel virgo Maria. qd vulnus bñ placet eis et tunc licet iratus p̄tra te ex peccatis tuis parcit et remittit tibi peccata. dicens. vulnerasti me. id parco tibi. Idem de virginē maria. Ideo de sagitta deuote orationis dīc scripture. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. Eccl. xxxv.

Quarto scalando castrum p̄ scalam virtutū ascendendo ad instar hominū armorū qui cum scala ascendunt secrete. Et q̄n sunt sup̄ clamat fortiter. viuat viuat. Ita bona vita et virtuosa ē scala. cui⁹ gradus ē humilitas. castitas. paupertas. temporantia. iusticia. t̄c. Ideo dñs. Cōsurrite et ascendite ad gentem quietam et habitatem q̄fidenter. **B** : **H**iere. xlxi. **N**ota exemplum de

Dominica prima Aduentus

Eustachio et uxore. ut habeat in vita patrum. In regnum celorum vim patit. Matth. xii. qd pot capere capiat. Matth. xix. Ergo ite vos peccatores pro penitentiâ ad castellum quod contra vos est. Deo gratias.

Sermo quintus.

Dixit Iesu nos de somno surgere. Ad Rho. xiiij. et in epila et ceteris. Pro huius verbi declaratio et predicande materie introductio et sciendum quod in sacra scriptura status mortalis peccati dicitur dormire. Quidam enim homo est in peccato mortali dormit. tadiu dormit duplice ratione. Prima. quia sicut ille qui dormit nihil operatur. nec lucrat aliquid sicut nec persona que est in peccato mortali nihil operatur meritorie. quia gratia est principium merendi remotum. charitas vero proximum. iij. scđ. dist. xxx. Et talis caret utramque. quia licet possit facere multa bona opera de genere. quia peccatum mortale non affert homini liberum arbitrium ex illis opibus nihil lucrat per gloriam paradisi. Licet enim ex ipsis lucres bona tempalia. scđ sanitatem filios. honores diuitias. et ex illis meret exire de peccato mortali aliquo modo dispositiue. ut dicit scđ Tho. in. iiiij. vi. xv. q. j. ar. iij. q. iiiij. et iij. p. q. lxxix. ar. vj. In quod homo sentit se in peccato mortali non debet dimittere opera bona. sed magis augmentare. sed non sunt lucrativa glorie. quia quoniam in sero mortis homo venit ad copotum cum christo. ipse dat retributionem solu per bonis operibus factis in statu gratus. quia erunt viua per charitatem. Et secundum scđ Tho. ibidem. sed de bonis operibus factis in statu culpenihil retribuet. quia sine charitate facta sunt. non moritura. et per consequens nullo modo meritoria. ibidem et ceteris. quia iam in hoc mundo ipse dedit retributionem per illis propriebus dicebat christus. Non habete in me et ego in vobis. quia quod manet in me et ego in eo hic fert fructum multum. quia sine mente his potestis facere. scđ meritorie. Joh. xv. Pro dictorum intelligentia nota differentiâ inter opera viua. mortua et mortificata. Hoc illa opera hominis proprie dicuntur viua. ut dicit scđ Tho. iij. scđ. dist. xiiij. q. ij. ar. iij. q. ij. que hominem ad eternam vitam producere possunt. quia omnia illa dicuntur vivere que habent debitam operationem vel effectum. et illa que permanet hac dicuntur mortua sicut dicitur aqua viua que est in impetu fluendi. prius aut effectus humanae operum est quod per ea homo ad ultimum finem humanae vite perveniat. scđ beatitudinem. Idem dicit scđ Tho. iij. pte. q. lxxix. arti. iij. sic igit opera viua dicuntur que sunt et sunt cum charitate. sed illa opera hominis dicuntur mortua que hoc faciendi prætem non habent et que sunt sine charitate. dicit enim scđ Tho. iij. pte. q. lxxix. arti. vi. in scđ. qd opera de genere honorum sine charitate facta dicuntur mortua propter defectum charitatis et gratiae sicut principium. Sed opera hominis dicuntur mortificata quod haec

præterea producendi ad eternam vitam amiserunt cum prius eam habuerint. et sic opera mortificata dicuntur que sunt cum charitate. sed non sunt cum ea propter sequentes peccatum mortale. Et ideo opera bona ex charitate facta in eo qui gratiam habet viua sunt. In eo autem qui gratia caret. opera non ex charitate facta mortua sunt. opera autem propter charitate facta in eo quod gratiam dimittit per peccatum mortificata sunt. quia peccatum sequentes impedit quod homo per illa opera non possit ad vitam introduci. hec sancit Tho. iij. scđ. dist. xiiij. vbi supra. Nota etiam hoc secundum Tho. iij. parte q. lxxix. ar. vj. quod a peccatis aliquod dicitur mortuum dupliciter. Uno modo effectiue. quia scđ est causa mortis et hoc modo peccatum sive opera peccati dicitur opera mortua. Et in illud ad Hebreos. Sanguis Christi emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis ad seruendum deo viventi. ad Hebreos. ix. Alio modo dicitur opera mortuum priuatiue. quia scđ caret vita spirituali que est ex charitate per quam anima deo coniungitur ex quo vivit sicut corpus per animam. et sic operatio sine gratia dicitur opus mortuum. Et per hunc modum etiam fides que est sine charitate dicitur mortua. Et in illud Iacobus. ii. Vides sine operibus mortua est. Querit scđ Tho. in. iiiij. dist. xv. q. i. arti. iij. q. iij. utrum opera extra charitatem facta sint alicuius boni meritoria saltem temporalis. Ad quam questionem respondet. quod opera extra charitatem facta non sunt meritoria ex condigno. neque aeterni. neque temporalis alicuius boni apud deum. Dicit enim Augustinus. quod per operes non est dignus pane quo vescitur. sed quia divinitus bonitatem decet ut vobisque dispositionem inuenit perfectionem adiiciat. Ideo ex merito pergrue dicitur aliquis merendi aliquod bonum per opera extra charitatem facta. Et secundum hec opera ista valent ad triplex bonum scilicet ad temporalium consecrationem. ad dispositionem ad gratiam. et ad assuetudinem honorum operum. Concordat dominus Albertus in. iiiij. dist. xiiij. et xv. Concordat etiam cum dictis Raymundi. Quia tamen hoc meritum non proprium meriti dicitur. ideo magis concedendum est. quod homini opera non sint alicuius meritoria quod per se sunt. hec scđ Tho. vbi supra. De hoc etiam scđ Tho. iij. pte. q. lxxix. ar. vj. in scđ. ad tertium. Itē. iij. scđ. di. xxvij. ar. iij. in corpore dicit sanctus Tho. quod opera bona a dono gratiae facta permissio sibi proportionata non careret. Constat enim quod habitudinem ad gratiam. et secundum etiam quod habitudinem honestatem et pulchritudinem habet. in quibus precepit eorum permisum consistit. Et aliqua etiam per accidentes causant ut honorum tripalium affluentia aut aliquid homini. quod frequenter ut dicit Gregorius. De in hoc mundo remunerat quod premium future glorie non meretur. ut sic nullum bonum irreminetur inueniatur. Hoc ille. Se cuida vero. quod sicut persona quod dormit nullum habet sentimentum. nec videt nec audit. nec odorat. nec tangit. quod oculi potestate sensitum et intellectum sunt ligate. Ita de persona que est in statu peccati mortalis totum sentimentum rerum spiritualium prodidit. Iz sens-